

vedno nenavadno pobožen in pravičen ter je podpiral le dobre liste. Delavci pri njem niso smeli kleti, jih je znal takoj zavrniti; vsako priliko si je hitro »vzel za pokoro«; prijatelju na sprehodu je precej rekli: »Ali ga vidiš, kako je lep?« Kdo? Pokazal je s palico na tla, kjer sta dve slamici, dva leseka ali druga predmeta slučajno drug čez drugega pravilno ležeča tvorila križ, katerega je veselo po zdravil. Vsak spričuje: »To je bil poštenjak, tako zvestega in skrbnega graščina ne bo več imela.« Po mnenju gotovih ljudi ni bil »pameten človek«. Večkrat bi bil lahko milijonar, posebno med vojno, a izrazil se je: »Kaj bi pa »tam« rekli?!« Sploh je bil rajni Zupane mož izredne originalnosti in duhovite veselosti. S častito Pašičevo brado je malo pomagal in moral si se mu srčno nasmejati in si se čutil potolaženega. Saj tudi take potrpežljivosti nisi kmalu našel. Zlomilo mu je desno nogo, drugokrat zopet levo, in ko so ga nesli v bolnico, žvižgal je korake, med tem ko so se drugi jokali. Istotako je zadnje svoje bolečine, ko mu je pri nalaaganju dreves kost počila, sedem mesecev s čudovito potrpežljivostjo prenašal in se ni nikdar pritožil. Hvaležni za njegove mnoge dobrote in vsakokratno pomoč se tedaj sosedi in znanci s težkim srcem poslavljamo od njega in izrekamo njegovi soprog Mariji in trem poročenim hčerkam Miciki, Ani in Heleni svoje najiskrenejše sožalje.

Velika sreča za Vas! Dobitki loterije za Martinišče: avtomobil, tovorni voz, kolo, Singerjev šivalni stroj, slamo-reznica, radio-aparat, dve ovci, dobro rejen prašič, dve vreče moke 00, pet debelih gosk, tele, zaboj fig, zaboj pomaranč, zaboj makaronov, zimski površnik, stiskalnica za sadje, stiskalnica za grozdje, likalnik, stroj za repo, stroj za lase, plug in brana, blago za rjuhe, harmonike in citre, tamburica (1. brač), polovnjak vina, pet litrov »tokajca«, stenska ura »kuku«, tri žepne srebrne ure, voziček za otroka, pet kg finih salam, čokoladna torta, deset brisač, čevlji iz boksa, fina britve, usnjat kovček, različno pohištvo, različna posoda za kuhinjo, naročnina za vse k. liste za celo leto, voz drv, lepa smreka, kad za zelje, tehtnica za 150 kg, veliko zrcalo, različne knjige, Sv. pismo, nevestina obleka, molitvene knjige, stenske podobe, vože za voz, kotel za žganje, metercent črešnjave, nahrbtnik, močan roj, stroj za izmetavanje medu, štiri leta stare sadne sadike, platno za ponjavo (plahoto), perje za blazino, več litrov marmelade, vaze za cvetlice, najrazličnejše orodje, samokolnice, komplet servis za zajutrek. Tu so označeni le nekateri dobinki, kajti vseh je 670. Ne zamudite te izredne sreče! Ena srečka stane le 5 dinarčkov. Dobite jih doma v župnišču, ali pri vodstvu Martinišča v Murski Soboti. Pišite dopisnico s svojim naslovom, pa dobite srečke!

Vojska molitve za Afriko. »Nepregledno velika je moč molitve, in mi niti ne slutimo, kaj vse premoremo z molitvijo.« (P. Mešler, D. J.) Ali se ne bomo poslužili te velike moči k večji časti božji in za zveličanje duš? — Poseben namen za to ima takomenovana »Vojska molitve za Afriko«, katera se opravlja vsako leto pred praznikom varstva sv. Jožefa. Naj se ji vsi pridružijo, bodisi vsak sam za se ali pa še bolje skupno s celo družino, istotako kongregacije. Letos se prične ta lepa devetdnevna dne 26. aprila, ravno na praznik Marije Matere dobrega sveta. Prosimo ljubo Mater božjo, da se nam pridruži ter izroči naše molitve za spreobrnjenje Afrike pres. Srcu svojega božjega Sina. Priporočajte tudi drugim to pobožnost in naročite v ta namen »Molitvice k presv. Srcu Jezusovemu za spreobrnjenje Afrike«. Dobijo se zastoj in kolikor kdo hoče pri Družbi sv. Petra Klaverja, Ljubljana, Miklošičeva cesta 3. Samo za poštnino prosimo poslati mal znesek. Tej molitvi je priložen tudi mal listič, katerega se lahko vsakdo posluži, kdor želi biti deležen velikih duhovnih dobrot te devetdnevne.

Za Dijaško kuhinjo v Mariboru je nabrala pri pogrebu Jožefa Lorber v Spodnjem Gasteraju Antonija Verlič 151.25 Din.

Poziv priči. Pozivajo se delavci, ki so pomagali 31. jul. 1926 nakladati v Št. Lovrencu na Pohorju železniške prage na avtomobila Konrada Kaurana, ko se je ob tej priliki ponesrečil delavec Franc Brinjoval, da sporočijo svoje

je knjiga pomembna in uporabna ne le za majnik, ampak splošno za nabožno čitanje, je prav, če se kar najbolj razširi med ljudstvom. Naklada je majhna, naročite čimprej! Knjiga stane vezana 20 Din. Naroča se pri Tiskarni sv. Cirila v Mariboru, Koroška cesta 5.

»Naš dom.« Število novih naročnikov je tako močno naraslo, da prvih števil ni več. Nekaj sto naročnikom, ki se jih je prijavilo ta teden, ne moremo lista doposlati. Nujno zato prosimo vse tiste, ki so prejeli prve številke »Našega doma«, pa ne mislijo naročiti, oziroma plačati, naj nam takoj vrnejo dozdaj poslane številke!

Družinska pratika. Kdor si iste doslej še ni nabavil, jo lahko dobi v obeh prodajalnih Cirilove tiskarne v Mariboru, kjer se nahaja še majhna zaloga.

»Kraljestvo božje.« Te dni izide 2. številka tega lista. To bo lepo branje ravno za Veliko noč! Vsebinska: Pij XI. in cerkevna edinost. — Žrtve življenja. — Cirilova slovesna molitev (Pesem. S. Sardenko). — Iz pisma sv. očeta jugoslovanskim in češkoslovanskim škofom. — Molitev (Pesem. V. Vodušek). — Marija Magdalena prinaša veliko-nočni požrtek. — Kristus je vstal! — Razgled po katoliškem svetu. — Vesti s krščanskega Vzhoda. — Glasnik. — Na Velehrad! — Cerkevni koledar. Kdor lista še nima, naj ga gotovo naroči! Izide šestkrat na leto in stane samo 10 Din. Dobi se še tudi 1. številka. Pisati je treba na upravo lista »Kraljestvo božje«, Maribor, Koroška cesta 12.

Karol Bervar, op. 12: Štiri žalostinke. Odobreno od preč. javantinskega kn.-šk. ordinariata v Mariboru 9. VI. 1926, št. 1107/1. Dve skladbi sta za moški, dve za mešani zbor. Mislim, da se motim, če trdim, da so to daleko najboljše Bervarjeve skladbe. Res, da so preprosto zamišljene, toda take, kakršne so, so iskreno občutene. Dobro namreč zadenejo tisto mehko čustvovanje, kakor so ga srca ob težki ločitvi polna in zato bodo na poslušalce brez dvoma blažljivo, tolažilno vplivale. Skladbe so hkrati tako lahke, da prav nobenemu zboru ne bodo delale nikakih težav. Zato jih bo težko kateri, zlasti podeželski zbor, hotel pogrešati.

naslove Francu Brinjoval v Mariboru, Židovska ulica 17, ali pa advokatu dr. Karlu Škapin v Mariboru.

Pisalni stroji in pisalni stroji so dvoji. In ako vam ti- sočkrat nasprotno zatrjujejo — ne dajte se izpeljati na led. Poskusite, da se pomirite, vse stroje, ki so v prometu, ko- likor mogoče natančno in potem izvolite. Res je, kdor mo- ra izbirati, se mora tudi mučiti. Pa navzlic vsemu. Rajši se mučite nekoliko ur z izbiranjem, kakor leta in leta s stro- jem, ki Vas ne zadovoljuje. Ako si pa vsekakor hočete pri- hraniti izbiranje in muko, lahko prav tako mirno kakor bi bili poskusili vse stroje, naročite na slepo »Continental«. S tem ste si kupili desetletja trajajoče veselje.

Uspehi naših poslancev.

PREMOŽENJE ŠTAJERSKE DEŽELE OSTANE NAŠE.

Štajerska dežela je bila lastnica cele vrste zemljišč in zavodov na Spodnjem Štajerskem. Kmetijska šola v Št. Ju- riju, vinarska šola v Mariboru, trtnice, kopališča, n. pr. Rogaška Slatina, Dobrna itd., vse to je bilo last štajerske dežele. Po sprejetju centralistične ustave so vsa ta posest- va prešla v upravo države, ki si je tudi prilastila lastnin- sko pravico čez to lepo imovino. Vrednost teh posestev, kopališč in zavodov znaša več sto milijonov dinarjev. Že samo kopališče Rogaška Slatina predstavlja velikansko vrednost. In vse to se je posrečilo poslancem SLS, da so pridobili nazaj. V kratkem se bo lastninska pravica za ta dragocena posestva, ogromna poslopja, šole in bolnice pre- pisala na Slovenijo (naše samoupravo).

Kar sta Žerjav in Pucelj z glasovanjem za centrali- stično upravo Sloveniji zapravila, to so znali poslanci in ministri naše stranke s svojim spretnim in dobropremiš- ljenim nastopom rešiti.

A Žerjavova »Domovina« kljub temu laže in grdi na- še poslance.

Regulacija Drave pod Ptujem. Skozi deset- in deset- letja že dela Drava pod Ptujem ogromno škodo. Cele kilo- metre najboljše zemlje ter gozdov so že odnesli dravski vasovi na levi strani. Najhujše so prizadete občine: For- min, Osluševci in Gajovci. Že pod rajno Avstrijo so se bo- rili naši poslanci, da bi izposlovali potrebne kredite za re- gulacijo Drave ravno pod Ptujem. Nekaj se je storilo tudi že v Avstriji, da se je vsaj površno zavarovalo levo obre- žje pred trganjem in to osebno, ako je Drava narasla. Od prevrata sem so poslanci Jugoslovanskega kluba nepresta- no na delu, da bi se lotila že vendar enkrat država regu- lacije Drave, ker sicer bodo ogrožene poleg zemlje cele vasi. Sedaj šele ko je stopila naša SLS v vlado, se je po- srečilo našim poslancem izposlovati večmilijonski kredit, s katerim se bodo začela že letošnjo spomlad regulacijska dela, ki bodo obranila zgoraj imenovane občine pred uni- čenjem. Za izposlovanje tega prepotrebnega kredita se je največ trudil naš poslanec ptujskega okraja g. Vesenjak. Danes v sredo se je odpravil g. veliki župan g. dr. Schau- bach, da si bo ogledal na licu mesta škodo, katero je po- vzročila Drava pod Ptujem in katera regulacijska dela so najnujnejša, da se odvrne nevarnost v slučaju spomladan- skega porasta Drave. Izdelali se bodo takoj regulacijski načrti in delo se bo oddalo podjetju, ki bo stavilo najbolj sprejemljive pogoje ter predloge. Izposlovanje kredita za regulacijo Drave pod Ptujem je eden od velikih uspehov naše stranke in naših poslancev.

Prijava vina odpravljena. Na številna vprašanja jav- ljamo, da je narodna skupščina dne 31. marca 1927 na predlog poslancev SLS sklenila, da se prijava vina odpra- vi. Vinogradniku torej v jeseni ne bo treba več naznanjati financarjem vina. Vse kazni radi neprijave vina, ki do 1. aprila 1927 niso plačane, se odpustijo. Financarjem bodo treba javiti samo tedaj, če se vino prodaja. Kontrolni listki pri prodaji vina ostanejo v veljavi. S tem, da so naši po- slanci odpravili prijavo vina, je vinogradnikom mnogo po- magano. Ne odpadejo samo velike sitnosti, ampak finanč- na kontrola odslej tudi ne bo imela v kmetijskih kletah no- benega opravlja. Pucelj takega predloga nikdar ni stavil, še manj, da bi se za kaj takega zanimal.

Kazni radi sajenja tobaka, ki še do 31. marca niso bi- le plačane, so na predlog poslancev SLS zbrisane. V na- prej pa se naj ljudje varujejo, da ne bodo zopet kaznovani. Taksa na davčne knjižice odpade. Ko so bili demo- kratki in samostojneži na vladi, se je sklenilo, da mora vsakdo, ki hoče imeti davčno knjižico, plačati še posebno pristojbino (takso) 5 Din. Naši poslanci v proračunski razpravi predlagali, da se ta taksa odpravi. In dosegli so. Ravnotako v bodoče ne bo treba plačevati takse na davč- ne napovedi. Žerjavu in Pivkoti se seveda zdijo take stva- ri premalenkoste, ker so samostojni demokrati pri »Sla- venski banki« delali s samimi milijoni.

Prenosnina pri podedovanju po novem finančnem za- konu. V novem finančnem zakonu za leto 1927-28 je v čl. 89 izprememba, ki bo velikega pomena za dediče. Izpre- menjen je člen 6 zakona o takсах, ki se sedaj glasi: Za ded- ščine v prvem kolenu krvnega sorodstva po umrlem, od- kar stopi ta zakon v veljavo, se v celi kraljevini ne bo pla- čala nobena taksa, ako celotna čista vrednost (po odbitku dolgov in stroškov) ne presega 150.000 Din brez ozira na broj dedičev.

Ta uspeh naših poslancev bo najbolj ugodno vplival na Slovenijo: Te dni je prispela iz Beograda vesela vest, da je delegat za finance v Ljubljani dr. Šavnik predstavljen iz Ljubljane v Beograd. Na Šavnikovo mesto pride prizna- ni finančnik g. Rupnik. Zamenjava dr. Šavnika z dr. Rup- nikom je eden največjih uspehov naših poslancev. Prepri- čani smo, da bo imel Rupnik mnogo več srca za z davki preobloženo Slovenijo, nego pa dr. Žerjavov prijatelj g. dr. Šavnik.

Gospodarstvo.

USTANOVNI OBCNI ZBOR VINARSKEGA DRUŠTVA V MARIBORU,

za katerega je vladalo veliko zanimanje, se je vršil dne 2. aprila ob pol 11. uri predpoldne na srednji vinarski in sad- jarski šoli v Mariboru. Udeležba je bila velika in prišli so

tudi zastopniki iz ljubljanske oblasti, ker bo to društvo ob- segalo vse vinogradnike Slovenije.

G. podpredsednik ravnatelj Žmave pozdravi iskreno navzoče in obžaluje, da je predsednik likvidacijskega, ozi- roma pripravljalnega odbora g. višji vinarski nadzornik Puklavca odložil svoje mesto. Naj mu bo torej dovoljeno, da vodi do izvolitve novega predsednika današnji občni zbor. To stori s tem večjim veseljem, ker se polagajo novi temelji na tem, že nad 55 let starem, vinogradništvu služe- čem zavodu in ker si je svest, da se bodo zopet našli pre- potrebni stiki za praktično delovanje med narodom. Nato poda kratko zgodovino postanka in življenja vinarskega in sadjarskega odseka Kmetijske družbe za Slovenijo in Zve- ze jugoslovanskih vinogradnikov ter omenja tudi vzroke, ki so dovedli do likvidacije obeh korporacij. Kriza vino- gradništva nas sili, da iščemo novih potov in in pomoči in danes polagamo nove temelje za bodočnost.

Tajnik g. inženier Zupanič prečita nato zapisnike zad- njega likvidacijskega občnega zbora in dosedanjih sej lik- vidacijskega, oziroma pripravljalnega odbora ter omenja, da je novo društvo že prevzelo premoženje obeh starih društev. G. predsednik Žmave še omeni, da bo že meseca maja izšlo novo glasilo za vinogradnike »Naše gorice« in da si je pridobil za sodelovanje širši svet strokovnjakov. Nato prečita pravila novega društva, ki se sprejmejo z ne- katerimi izpremembami. Članarina za leto 1927 znaša 20 Din. Udje dobe glasilo zastoj. Vinarska šola pristopi no- vemu društvu kot prvi ustanovni član.

Ker ni nikdo protestiral, je bil z vzklikom soglasno izvoljen sledeči odbor: predsednik: Gabrijel Majcen, pro- fesor v pokoju, Maribor; I. podpredsednik: inž. Zidanšek, kmetijski referent mariborske oblasti; II. podpredsednik: Jože Nemanič, poslanec, za ljubljansko oblast; odborniki: inž. Zupanič, strokovni učitelj Goriup, Miha Brenčič, klet. nadzornik Ivan Zabavnik, poslanec Ivan Zupanič, župan Srečko Robič, poslanec Ivan Rajh, vinski trgovec Klotar Bouvier iz Gornje Radgone in vinogradnik Robert Košar; iz ljubljanske oblasti pa: Globelnik iz Novega mesta, Bu- čar iz Kostanjevice, Janežič iz Bizeljskega. Izvoljeni sprej- mejo svoja mesta.

Novi predsednik g. prof. Majcen prevzame nato pred- sedstvo.

Dr. Lašič se s toplimi besedami spomni iz službe od- hajajočega višjega vinarskega nadzornika g. Puklavca. — Odbornik Košar predlaga, naj bi stopila ravnokar ustanov- ljena strokovna organizacija vinogradnikov v razgovor z obstoječim pripravljalnim odborom za oblastno vinko raz- stavo v Mariboru. Ravnatelj Zadravec podpira ta predlog. — Oblastni poslanec g. Petovar nasprotuje temu in pred- laga, da se društvo ne spuša v noben dogovor in se raz- stave ne udeleži. Ta predlog je bil sprejet. — Nato zaklju- či predsednik ob pol dveh popoldne prvi ustanovni občni zbor, ki naj prinese obilnega blagoslova za naše trpeče vi- nogradništvo v Sloveniji. Vinogradniki, podpirajte svojo strokovno organizacijo s pristopom in vnetim sodelova- njem. V slogi je moč!

ZAHTEVE HMELJARJEV.

Na občnem zboru Hmeljarskega društva za Slovenijo, ki se je nedavno vršil v Zalcu, je med drugim poročal g. Edv. Kuvec iz Zalca o škodi, ki jo povzročajo prekupčevalci hmeljskih sadik, katere pošiljajo v Bačko. Po poročilih, ki jih je prejelo društvo, se letos poveča ploskev hmeljskih nasadov v Bački za sto odstot- kov, in sicer od 4000 na 8000 ha. Veliko je še nerazodnih hme- ljjarjev, ki prodajajo brezvestno sadiko tem prekupčevalcem za ju- dežve groše. Koliko zla storijo s to prodajo, sedaj ne uvidevajo. Pride čas, ko bodo cene vsled nadprodukcije hmelja padle pod produkcijske stroške in za vse to se bodo imeli pošteni hmeljarji zahvaliti tem izdajalcem hmeljarstva. Hmeljarsko društvo je sto- rilo vse, kar je bilo v njegovi moči; zaprosilo je poljedelsko mi- nistrstvo, da ono prepreči izvoz sadik iz Slovenije. Ker pa od merodajnih činiteljev ni pričakovati pomoči, je potrebno, da se vsi hmeljarji strnejo in vsako prodajo odločno odklonijo. Odbor hmeljarskega društva je predlagal občnemu zboru resolucijo, v kateri se zahteva, da se vsa imena onih, ki se bavijo s prodajo hmeljskih sadežev v Bačko, označijo na črni deski, katera naj bo v vsakem javnem lokalu vidno pritrjena in da se njih imena ob- javijo eventualno v časopisih. (Želji hmeljarjev glede prepovedi izvoza sadik iz Slovenije nikakor ni mogoče ugoditi, ker bi bila taka prepoved v nasprotju s principom svobodnega blagovnega prometa v mejah države, Op. ur.)

Od društvenega predsednika so bile predlagane sledeče re- solucije, ki so bile soglasno sprejete:

1. Hmeljarji smatrajo sedanjo brezmejno širjenje hmeljarstva ne le v njihovem, ampak iz splošno gospodarskega stališča kvar- no in pozivljejo vlado, da skuša to omejiti potom primernega po- uka in potom kontrole, da se izvažajo iz kraja v kraj le zdravi in neokuženi sadeži.

2. Oznamenovanje hmelja v zmislu zakona z dne 17. mar- ca 1907 naj ostane za sedaj neobvezno.

3. Ker se je v Sloveniji hmeljarstvo zelo razširilo, naj se ustanovi poleg dosedanjega okoliša: Južnoštajersko-Savinjsko dolina po potrebi in geografski legi še druga hmeljska okoliša.

4. Le hmelj iz okoliša Južnoštajersko-Savinjska dolina, ki ob- sega okraje Celje, Vransko in Gornji Grad, naj se oznamuje z označbo »Južnoštajersko-Savinjska dolina«. To znamko smatrajo danes zbrani hmeljarji kot svojo trgovsko znamko in jo prizna- vajo le hmelju tega okoliša.

5. Zbrani hmeljarji zahtevajo, da ministrstvo za trgovino, obrt in industrijo prizna in štiti savinjskim hmeljarjem znamko »Južnoštajersko-Savinjska dolina«, pod katero so si pridobili svetoven sloves.

6. Tovornina za hmeljske droge naj se primerno zniža.

7. Skuša naj se doseči carine prost uvoz hmeljskih drogov iz Avstrije, katerih pri nas že obetno primanjkuje.

8. Pri trgovinskih pogajanjih s CSR in Nemčijo naj se stremi za čim nižjo carino za naš hmelj pri današnjem uvozu. Za uvoz češkega in nemškega hmelja se pa priznava od naše strani po- polna pariteta.

9. Uverjenje pri izvozu hmelja naj se odpravi, ker ovira ino- zemsko trgovino in je produkcijsko škodljivo.

Anketa, ki se je vršila 6. marca pri poljedelskem ministrstvu v zadevi oznamenovanja kvalitetnega hmelja ni dovedla do za- željenega zaključka, zato se ista vnovič vrši aprila v Celju. O po- teku ankete bodo poročali.

POJAVI PRI KALENJU SEMENA.

Tekom cele dobe kaljenja, ko se iz suhega semena prej ali slej razvije mlada rastlina in ozeleni, se dajo raz- ločevati posamezni pojavi in stopnje razvoja, ki si slede v

kratki dobi ena drugi, pri ugodnih pogojih za kalenje pa prehajajo ena v drugo.

Začne se pojav kaljenja s tem, da se seme napne. Do semena pride vlaga, ki se poleže na semensko lupino ter prodre skozi njo v notranjost semena, od stanice do stanice. Seme postane debelo, nabrekne in to tem hitreje, čim v povolnejši meri je vode na razpolago, ako je iste toliko na razpolago, da se je že spočetka navzame seme 30—40% svoje teže. Do popolne nabrekliosti rabi seme še nekaj vode, vendar preveč vode škoduje, ker potem, ko je seme napeto, mora do njega zrak, preveč vlage pa ne pusti zraka blizu. Seme vleče že iz vlažnega zraka vlago nase, se nekoliko napne, toda ne kali dalje, ker je premalo vlage, pač pa trpi njegova kaljivost, v njem se pričnejo razkrojni pojavi. Zato se mora semensko blago imeti do setve spravljeno vedno na suhem. Nekatera semena dobijo dovolj vlage za kalenje že od močne rose, kot n. pr. v žito podsejana detelja.

Seme, ki se v vodi ne napne, ni kaljivo. Sicer je zmoglost nabrekliosti različna pri različnih semenih. Nekatera semena, posebno taka, ki imajo debelo semensko lupino, nabreknejo zelo počasi. Pospeši se pa njih nabrekneje, če se jih pomeša s peskom in nekoliko tare. Ako leži seme dalje časa v vodi, se ne napne samo v vodi, temveč voda ga prične izluževati, iz semena potujejo v vodo skozi lupino razne snovi. Čim toplejša je voda, tem močnejše je izluževanje. Izlužijo se posebno brezdušičnate organske snovi in topljive dušičnate organske snovi, od mineralnih snovi pa kalijeve spojine. Nabreklo seme pridobi na prostornini, a zgubi na teži.

Voda, ki je prodrla v notranjost semena, raztopi sedaj in preoblikuje organske rezervne snovi (škrob, sladkor, olja, beljakovine). Te rezervne snovi se pretvorijo v rastlinsko hrano in snovi za izdelavo rastlinskih delov. V vodi neraztopne snovi se preoblikujejo v lahko raztopne, s tem postanejo sposobne za selitev v kalček. Proteini se pretvorijo v amide (asparagin) in fermente. Fermenti pa preoblikujejo škrob v sladkor. Množina rezervnih snovi se manjša, več se pa množina preoblikovanih raztopljivih snovi, te se pa porabijo pri izdelavi rastlinskih stanic razvijajočega se kalčka. Rastlinsko olje se pretvori v škrob in nadalje v sladkor. Da se vsa ta preoblikovanja vrše pravilno, pa mora že dohajati kalčemu semenu zračni kisik. Ta kisik oksidira nekatere organske spojine, drugi del kisika pa služi dihanju, v kalčki rastlinici se ta spoji z ogljikom organskih spojin (izgori) v ogljikov dvokis, tega pa izloči kalčeka rastlinica (seme). Kalčeka seme diha, z oksidacijo ogljika se razvija toplota, seme se ugreje. Kalčeka seme gubi na teži, z oksidacijo si pridobiva kalčeka rastlinica potrebno življensko energijo za daljni razvoj.

Čim močnejši je razvoj mlade rastlinice, tem več rabi ona kisika. Ako dohaja malo kisika, se zelo zavleče kaljenje in razvoj mlade rastlinice.

Ko so se rezervne snovi pod vplivom vlage, fermentov in kisika preoblikovale v raztopljive snovi, so zdaj iste sposobne za potovanje od stanice do stanice. Sedaj se prične njih selitev v kalček, isti se z navzemanjem te hrane prične razvijati in sicer tako, da se prične v osnovi koreninice kalčka živahna tvorba novih stanic ter povečevanje starih stanic. Koreninica se podaljša, prodre semensko lupino, na nje vrhu se razvija stanica za stanico, koreninica se daljša, prične rasti navpično v zemljo, oziroma se zasuje v navpično smer. Nje rastlinska kapica se vrine med zemljo, tik za kapico prične rasti v zemljo lesne koreninice. Koreninica se vedno bolj podaljšuje, razvija nove lesne koreninice, kmalu se razvijejo še druge koreninice, rastlinica se zaseda v zemljo, ter se z razvojem koreninice pripravi sedaj na sprejemanje rudninske hrane iz zemlje. Nekatero rastlino kot žita razvijajo iz semena le par koreninice, druge korenine se razvijajo pozneje iz prvega kolenca stebila, pri drugih rastlinah se pa iz semena poglajala korenina razvije in razraste močno.

Za razvojem koreninice pa ne zaostaja razvoj cime, iz katere se oblikuje nadzemski del rastline. Kmalu za koreninico prodre i ona semensko lupino ter prične rasti v nasprotno smer kot koreninica, prodre med njo ležečo plast zemlje, pride na dan, na svetlobo ter ozeleni. Od tega časa dalje mlada rastlinica ni več navezana na hrano iz semena, za koreninami dobiva rudninsko hrano iz zemlje, razvijajoči se in zeleneči se nadzemski del rastlinice pa prične zajemati hrano iz zraka. Sedaj je rastlinica že prilagojena na samostojno prehrano iz zemlje in zraka, ona prične živeti in se prehranjevati na način, ki je značilen za vse zelene rastline. Jedro semena, oziroma ključni listi semena, so se do te dobe posušili in izpraznili ter oddali svoje hranilne snovi kalčki rastlinici.

Kakor že omenjeno, se kaljenje zavleče in poslabša, ako ni kalčemu semenu na razpolago v pravem razmerju vlaga, kisik in toplota. Pa tudi nekatere druge snovi lahko motijo kaljenje, tako razne kisline, izvzemši fosforjevo kislino superfosfata. Gnojenje s superfosfatom ob setvi ne škoduje kaljenju. Zgano apno škoduje, tik pred setvijo se ne sme gnojiti z istim, škodujejo tudi klorove spojine, ki se najdejo v kalijskih solih, z istimi se močnejše ne sme gnojiti ravno ob setvi. Škodljiva je kaljenju tudi modra galica in formalin, ako se je semensko blago razkuževalo pre dolgo časa v istih.

Društvo za varstvo in rejo živali v Mariboru naznaja, da se vrši redni občni zbor v petek, dne 8. t. m., v gostilni g. Birtiča »Pri klavnicah«. Dnevni red: 1. Pozdrav in poročilo predsednika. 2. Poročilo tajnika. 3. Poročilo računskih preglednikov. 4. Razgovor o sodelovanju društva pri jubilejni razstavi Kmetijske družbe v Ljubljani. 5. Slučajnosti in samostojni predlogi. Začetek ob pol osmih zvečer. Ako pa se ob tej uri ne zbere vsaj 20 članov, se vrši občni zbor pol ure pozneje brez ozira na število navzočih članov. Na mnogobrojno udeležbo vabi odbor.

Občni zbor Ljudske posojilnice v Celju se je vršil v nedeljo, dne 3. t. m. Iz poročila načelstva razvidimo, da je ta denarni zavod tudi v minulemu letu vsestransko prav lepo napredoval. Vsi sloji prebivalstva se ga z zaupanjem oklepajo, nalagajo pri njem svoj denar ter iščejo v potrebi posojila. Denarni promet za l. 1926 je znašal 283,030,097 Din. Hranilne vloge so znašale koncem l. 1926 52,306,405 Din in so zrastle v letu 1926 za 14,734,401 Din. Porast hra-

nilnih vlog je pred vsem pripisovati dobri hmeljski letini. Stanje posojil pa je znašalo koncem leta in sicer na hipoteke 9,414,727 Din, na menice 6,091,615 Din in v tekočem računu 21,741,365 Din, tako da je bilo skupno stanje posojil koncem leta 1926 37,247,708 Din in se je torej zvišalo za 13,347,811 Din. Naloženega denarja je bilo koncem leta 1926 14,821,713 Din, znak velike likvidnosti zavoda. Čiste ga dobička izkaže Ljudska posojilnica 143,955 Din, ki se v celoti pripíše rezervnim zakladom, ki se s tem pripisom zvišajo na 557,323 Din. Število zadrušnikov je naraslo v letu 1926 za 514 in znašalo koncem leta 2681, med temi nad tri četrtine kmečkih posestnikov. Ako pomislimo, da je Ljudska posojilnica v Celju zadruška z neomejeno zavezo, si lahko predstavljamo, kako ogromno jamstvo nam nudi zgorajšnje število zadrušnikov. Vsled tega priporočamo vsem, osobito pa našim kmečkim posestnikom, da se poslužujejo le Ljudske posojilnice v Celju in nalagajo svoj odvišen denar pri njej, kakor tudi se obračajo za posojila na ta denarni zavod. Ljudska posojilnica v Celju, poprej pri »Belem volu«, ima sedaj svoje uradne prostore v svoji hiši na Cankarjevi cesti št. 4, poleg davkarje, nakar prav posebno opozarjamo naše kmečko ljudstvo iz dežele, da Ljudske posojilnice ne zamenjajo s kakim drugim denarnim zavodom v Celju. Le Ljudska posojilnica je naš edini kmečki denarni zavod v Celju!

Mariborski trg, dne 2. aprila 1927. Slaninarjev je bilo 45, ki so pripeljali 119 zaklanih svinj seboj in prodajali meso in slanino po 10.50 do 25 Din za kg na drobno, oziroma po 15 do 17 Din kg na debelo. Domači mesarji so prodajali malo ceneje kakor po navadi, nekateri so prodajali govedino celo po 6 do 8 Din kg. Perutnine je bilo okoli 500 komadov. Cene so bile piščancem 25 do 35, kokošem 35 do 60, gosim in racam 8 do 30 Din komad. Ribe so se prodajale: morske po 20 do 25 Din, živi karpi iz graščine Rače po 17 Din komad. Krompir, zelenjava, druga živila, sadje cvetlice, sadike. Cene krompirja 6 do 7 Din mernik (7 in pol kg), kislemu zelju 3 do 4, kislji repi 2, maslu surovemu 44 do 46, kuhanemu 45 do 48, čajnemu 55 do 65 Din, čebuli 5 do 6, česnu 12 do 18 Din kg, ohrovitu 1.50 do 2.50, solati 2 do 4, karfiolu 3 do 10 Din komad, mleku 2.50 do 3, oljčnemu olju 26 do 36, bučnemu olju 18 do 20, smetani 12 do 14 Din liter, jajcam 1.25 do 1.75 Din komad, sadju: jabolkam 5 do 10, suhim hruškam 10 do 12, dateljem 24 do 34 Din kg, cveticam 1 do 5, z lonci vred 15 do 50, sadikam 10 do 25 Din komad. Lesena in lončena roba 1 do 100 Din komad. Seno in slama na mariborskem trgu. V sredo, 30. maja je bilo 10 vozov sena, 6 vozov slame, v soboto pa 9 vozov sena in 7 vozov slame na trgu. Cene so bile senu 70 do 100, slami pa 45 do 50 Din za 100 kg.

Mariborsko semjsko poročilo. Na svinjski sejem dne 1. aprila se je pripeljalo 209 svinj, 2 ovci, 1 koza, cene so bile sledeče: Mladi prašiči 5—6 tednov stari komad 80 do 100 Din, 7—9 tednov stari 150 do 200, 3—4 mesece stari 280 do 350, 5—7 mesecev stari 420 do 450, 8—10 mesecev stari 530 do 550, 1 leto stari 1200 do 1500! 1 kg žive teže 9.50 do 11, 1 kg mrtve teže 15 do 16; ovce komad 75 Din.

Vrednost denarja. Ameriški dolar stane 56.75 do 56.95 Din, francoski frank 2.22 do 2.24 Din, italijanska lira 2.73 do 2.75 Din, čehoslovaška krona 1.68 do 1.69 Din, avstrijski šiling 8 Din, švicarski frank 10.94 do 10.97 Din, holandski goldinar 22.79 Din, nemška marka 13.51 do 13.54 Din in angleški funt 276 do 277 Din, nemška marka 13.51 do 13.54 Din in angleški funt 276 do 277 Din.

Za razvedrilo.

Rešitev ugank. Pet krav za desetak, po čem pride ena k drugi? — Po parkljih. — Kadar je polno, je tako težko, kakor prazno. Kadar pa je prazno, je tako težko, kakor če bi bilo polno? — Kovaški meh.

Novo uganke: Les na les, pa usnje vmes, kaj je to? (Rešitev v prihodnji številki.) — Kaj je med goro in dolino? (Rešitev v prihodnji številki.)

Nova otroška bolezen. Jožek reče mami: »Mama, danes ne morem v šolo!« — Mama: »Zakaj ne?« — Jožek: »Imam novo bolezen. Ne počutim se dobro.« — Mama: »Kje pa se ne počutiš dobro?« — Jožko: »V šoli.« — (Iz knjige »Iz otroških ust.« Knjiga se naroča v Tiskarni sv. Cirila v Mariboru in stane samo 8 Din.

Zalovanje. Za pogrebom nekega bogatina, ki pa ni imel nobenih dedičev, je nekdo prav zelo jokal. Pa so ga vprašali: »Zakaj pa vi jokate, saj se še poznala nista in si nista bila prav nič v sorodu?« — On pa je odgovoril: »Pa ravno zato se jokam!«

Kdor hitro da, dvakrat da. Sosed je rekel sosedu: »Po sodi mi enega Jurja, nujno potrebujem!« — »Prijetelj, mu je sosed odgovoril, »ta teden ne morem, bom drugi teden.« — »Toda, vedi, kdor hitro da, dvakrat da!« — »To je pa res! Glej, jaz sem hitro dal svojo hčer temu Jurčetu, zdaj pa že oba pri meni stanujeta!«

Na sejmu je prodajal žid svete podobe. Pa je ponujal slike sv. Janeza Krstnika. Na eni sliki je bil obut, na drugi pa bos. Kupec ga je vprašal: »Kako pa to, da je sv. Janez na eni sliki bos, na drugi pa obut?« — Prodajalec pa si je znal pomagati in je rekel: »Bosega sem slikal po leti, obutega pa po zimi, da ga ni zehlo!«

Dober računar. G. župnik je izvedel, da je neki kmetič ukradel sosedu prav debelega prašiča. Zato je kmetiča poklical k sebi in mu svetoval, naj povrne. Kmetič se je izgovarjal: »Gospod, ne morem! Deco imam, izvedeli bi in bi me zaprlil. Na skrivnem vrniti ga je nemogoče, ker sem ga že zaklal in deloma smo ga že pojedli!« — Župnik je tedaj rekel: »Pa dajte 200 Din za župniške uboge!« — Kmetiču se zasvetijo oči, potegne denarnico iz žepa in našteje 400 Din. — »Zakaj pa to,« je vprašal gospod župnik. — Kmetič pa mu je odgovoril: »Gospod, ne zamerite, vem namreč še za enega tako lepega prašička!«

Zanimivosti.

Umeten sneg. V Berlinu vzbuja splošno pozornost neki angleški kmet, s katerim je sklenila uprava velesejma v Berlinu pogodbo za pralovanje umetnega snega. Berlin dobi že v kratkem času umetna smučarska polja, ki bodo smučarjem na razpolago tudi v spomladanskem in poletnem času. Angleški izumitelj je iznašel prašek, katerega lastnosti prav nič ne zaostajajo za lastnostmi snega. S tem praškom se posujejo tla, namenjena za smuko, in smučarjem je ob vsakem času dana priložnost, da se zabavajo kot pozimi v zasneženih prirodi. Berlinčani že delajo načrte za umeten hrib, v neki veliki avtomobilski lopu pa so posta-

vili 13 m visoko skakalnico, do katere vodi 130 m dolga proga. Za to napravo bo treba 200.000 kg umetnega snega.

Babilonski stolp. Zadnja ameriška nemška izkopavanja v Indiji in v Srednji Aziji mečejo nepričakovano luč na začetek naše kulture. Amerikanci so odstranili tisoč letni pesek v toliko, da so ugotovili načrte babilonskih mest Kiša in Ura. Potrebnovali pa bodo še štiri leta, da razčistijo velikanska urska svetišča, kjer je molil oče Abraham. Našli so tudi dve nadstropji, ostanek svetovnoznane babilonskega stolpa, ki je imel po zatrdilu sv. pisma sedem nadstropij. Arhitekt Dombart je tudi naredil rekonstrukcijo celotnega stolpa, ki je čudno sličen amerškemu nebotičniku naše dobe. Ženske slike iz Ura kažejo, da niso bile babilonske mode preveč oddaljene od sedanjih. Že pred 3000 leti so nosile babilonske gospe z volančji okrašene obleke. V carski palači sumerske, t. j. predbabilonske dobe so našli 5000 let stara pšenična zrna. Podobna so na las sedanjih angleški pšenici. To je dokaz prastare selekcije, t. j. umetnosti, izboljšati vrste žita. Sumersko-babilonska kultura je vplivala na indijsko in kitajsko. To je nedvomno razvidno na temelju lanskih izkopavanj. Moramo se tedaj sprijazniti z mislijo o prastari kulturni enoti naše zemlje. Stare vezi so se sčasoma pozabile tako temeljito, da na nas zdaj učinkujejo kakor presenetljiva zgodovinska odkritja.

Nenavadna najdba v sodnem poslopu. Ob priliki prenavljanja sodnega poslopa v Veliki Kikindi v Banatu so našli delavci v neki greznici že skoraj popolnoma segnito človeško glavo. Konjač, ki mu je bilo poverjeno očiščenje stranišč in greznic, je prijavil stvar policiji. Policija je poslala na lice mesta komisijo, ki je ugotovila, da gre za žensko glavo, ki je morala ležati v greznici 8 do 10 let. Kljub pridnemu iskanju ostalih delov trupla doslej niso zamogli najti. Domneva se, da gre za zločin, ki so ga utegnili izvršiti pred 8 do 10 leti zamoreci, vojaki francoskih kolonijalnih čet, ki so bile takrat nastanjene v omenjenem poslopu. Uvedena je preiskava. Policija sestavlja spisek vseh oseb, ki so svojočasno neznano kam izginile.

Oče, ki je pustil umreti svoje otroke od gladi. Mrliški oglednik v Stettinu je z začudenjem ugotovil, da je umrl tamkajšnjemu zidarju Wurerju tekom treh let že tretji otrok ter da je bilo truplo vsakega otroka tako shujšano, da ga je bila sama kost in koža. Opozoril je na to pristojno oblast. Zdravniška preiskava je ugotovila, da je pustil zidar, ki je tudi svojo ženo čisto surovo pretepal, svoje otroke dobesedno usmrtiti od gladi.

Edinec. Dokazano je, da so otroci edinci mnogo manj nadarjeni, kot pa oni, ki izhajajo iz družin, v katerih je število otrok veliko. Ne le, da taki otroci pridejo povprečno poldrugo leto, oziroma dve leti pozneje v šolo, so tudi pri učenju splošno za drugimi. Polovico otrok, katere so preiskali, se ne sporazume z drugimi otroci in so taki ljubljenci edinci nepriljubljeni, ker so navadno pomehkuženi, se ne znajo prilagoditi drugim otrokom, so svoje glavni in ne vedo, kdaj morajo popustiti v kaki stvari. Nekdo, ki je preiskal 400 takih edincev, je našel, da je četrtnina takih, katerih značaj je pred vsem sebičnost.

Aretacija drznega roparja. Iz Londona poročajo: Po skoraj štiri leta trajajočem preganjanju po vsem svetu je bil te dni aretiran v Manili eden od najpogostejših zločincev Zedinjenih držav, neki Hugh d'Autremont. Lopov je izvršil leta 1923 v družbi z dvema tovarišema napad na železniški vlak. Roparji so umorili strojevodjo, kurjača in nekega zavirača, nakar so poglajali v zrak poštni voz, pri čemer je neki poštni uslužbenec živ zgorel, ter jo odkurili z velikim plenom. Zločin je vzbudil v Ameriki veliko razburjenje in pričel se je besen lov za storilci. Več kot sto oseb je bilo po krivici aretiranih in ko se je izkazala njihova nedolžnost, zopet izpuščenih.

Drzen roparski napad na banko. V podružnici Agrarne in obrtne banke v Veliki Bitzi na Moravskem je bil izvršen te dni roparski napad, ki je zahteval človeško žrtev. Okrog pol 11. ure dopoldne se je pojavil pred banko mlad fantalin, ki je potegnil roletu. Med tem so udrl trije njegovi tovariši v banko ter zvezali ravnatelja in blagajnika, nakar so oropali blagajno in odnesli 26.000 čeških kron. Med tem, ko so vlomili »delali«, je vstopil v lokal uradnik neke tvrdke, ki je hotel vložiti v banko 15.000 kron. Roparji so mu denar odvzeli ter mu zapovedali, da mora biti miren. Ker je jel uradnik klicati na pomoč, so ga naskočili lopovi z noži. Dobil je sedem ubodljajev, med temi enega v srce. Kmalu nato je prišla v banko neka kmetica. Lopovi so jo postavili v kot ter ji ukazali, da mora biti mirna. Ko so svoje delo izvršili, so prisilili slugo, da je telefoniral na centralo po avtomobil, s katerim so se nameravali odpeljati. Vendar pa so jo odkurili, še predno je prišel avtomobil. Vse slovaško orožništvo je alarmirano v svrhu izsleditve zločincev.

Pisma iz domačih krajev.

Krčevina. C. g. katehet in učiteljstvo osnovne šole v Krčevini-Lajtersberg vabi vse starše šolskih otrok, naj se na cvetno nedeljo udeležijo roditeljskega sestanka (zborovanja), ki bo ob pol 2. uri popoldne v VI. razredu domače šole. Govorila bosta o zelo važnih in potrebnih stvareh za domače življenje č. g. katehet in g. učitelj Lovše.

Sv. Jurij v Slov. gorici. Letošnja zima je našo župnijo nemilo zadela. Kruta smrt nam je iztrgala iz naše sredine izredno veliko naših dragih različne starosti. Tako smo dne 21. marca spremljali na zadnji poti blago in dobro gospodinjico in Marijino družbenico Jožefo Lorber iz Sp. Gasteraja. Dne 25. marca Mihaela Stiper, moža v starosti 86 let, ki je s težkim delom v potu svojega obraza presrbel svoje otroke in jih dobro vzgojil. Večni Bog mu bodi plačnik. Dne 1. aprila pa smo spremlili na pokopališče Janeza Krautiča, veleposestnika na Malni, ki je bil blizu 20 let občinski svetovalec. Pevski zbor je zapel vsem na domu in pri grobu ganljivo žalostinke. Vsi trije, sedaj rajni, sta res zelo priljubljeni, kar je kazala velika udeležba pri pogrebu. Svetila jim večna luč!

Velika Nedelja. Popolnoma prav je, da ti Slovenski Gospodar tako lepo skrbiš za nepristranost naših kraljevih pismonošev, za pravilno kletarsko nadzorstvo v Hajdnju in za lepoto naše Mihovske vasi ob vznožju krasnega velikonedeljskega hrička. Gospoda pismonoši! Le vama je koristno, da nastopata nestrankarsko, in le tisti vama hočejo dobro, ki vaju pred strankarstvom svarijo. Ako še sedaj tega ne uvidevata, sta res s slepoto udarjena. S krvavimi davki vaju plačujemo vsi davkoplačevalci, ne